

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

Cap. IV. Hibernia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

re. Alij ex Gothiâ, quæ tum Scythia dicebatur, vt colligitur ex lib. 2. Procopij, de bello Goth. Quidquid sit Hiberniam primò subierunt: exinde transierunt in partem Septentrionalem Britannia, vbi iuncti Pictis grauissima bella gessere cum Romanis, & Britannis cultioribus. Picti autem videntur indigenæ fuisse, & hoc accepisse nomen à corporibus *Pictis Glasto*, quod eruditè Camdenus probat. Hi autem Picti occupabant partem Meridionalem præsentis Scotia, cum Scoti Borealem incolerent. Sed cum Scotorum copiæ subinde nouæ ex Hiberniâ transmitterent, tandem exterminati sunt Picti regnante apud eos Kenneto filio Alpini.

Dicuntur autem Scoti semper paruiffe Regibus suis, qui à Fergusio I. ad Iacobum Mariæ Stuartiæ filium c v i i. à Buchanano numerantur. Regnum ad primogenitum Regis demortui deuoluitur, qui dicitur *Rosaye Dux*. Rex magni aliquid gerere nequit inconsulto *Panscotio*, seu *Parlamento*. Tutelam ipse gerit Nobilium, filiorum ad annum 21. filiarum ad 14. & tum eorum bona fisco addicuntur, quod tutelæ genus *Vardam* vocant, nos *la garde noble*. *Panscotium* autem constat ex *Ecclesiasticis*, hoc est Episcopis, Abbatibus, Prioribus; *Dominis temporalibus* scilicet, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Vice-Comitibus, & Baronibus; denique ex *delegatis ciuitatum*. Vnicum hîc iustitiæ forum, vulgò *The-Session*.

CAPVT IV.

Hibernia.

EADEM quoque hîc, quæ in Scotiâ consideranda sunt.

§. 1. *Nomen Hiberniæ.*

EAM Britanni *Ynerdon* appellant, Angli *Ireland*, indigenæ *Erin*: Apud Poëtas Hibernicos & fabulosos historiarum scriptores *Bannay* dicitur, vnde facta vox *Allabanny*, altera *Hibernia*, quod nomen concessum esse Scotia supra vidimus. Quod autem *Zephyri Regnum* eam Giraldu dixit, poëticè locutus est.

§. 2. *Quantitas Hibernia.*

NON consentiunt inter se Giraldus, & Camdenus, de eius extensione, & uterque forsitan aberrat à vero.

Latitudo Geographica sumitur ab extremâ insulâ *Malin* in Septentrione ad Prom. *Missen*, continetque 260. Millia Pas. seu Leucas Hibernicas 195. circiter.

Longitudo Geographica duci debet à Promontorio *Karne* in Vexfordiâ ad portum seu Prom. *Ferteri* in Desmonia, quæ distantia ad maiorem circulum reuocata dat 190. millia Passuum, hoc est, præter propter Hibernicas Leucas 142.

Addidi hanc vocem, *Geographica*, quia contratio modo sumi potest longitudo & latitudo, videlicet pro parte extensiore, & contractiore.

De *Circuitu* nihil statui potest, ob crebra æstuaria quibus hæc insula suffoditur.

§. 3. *Qualitas Hibernia.*

TOTA Regio humidior, ubique fontibus scatens, ideoque minus frigida ob vapores. Hæc autem humiditas efficit, ut indigenæ expediti sint ob neruorum mollitiem.

Regio est lini imprimis ferax, itémque lanæ, quæ bis in anno pecori demitur. Dat etiam equos nobiles tolutarios, quos Angli vocant *Hobies*, sed extra Hiberniam, & Angliam vix durant, quoniam vngulæ mollioris sunt. Sufficit & canes Anglicis maiores & fortiores, vulgò *Greyhounds*, item & Accipitres in Angliâ laudatissimos. Cætera ex miraculis naturæ colliges, ad calcem huius libri.

§. 4. *Lingua Hibernorum.*

PROPRIVM idioma habent Hiberni, vnum ex septem minus præcipuis Europæ, quo etiam vtuntur Scoti Montani, & Syluestres. Vtrum autem Scoti hoc intulerint, an indidem hauserint, nemo asserere potest.

Ex quo Angli in Hiberniam colonias immisere plerique loquuntur Anglicè, & nobiles ferè omnes bilingues sunt.

§. 5. *Mores Hibernorum.*

Victus. Carniuori sunt forè omnes, ideóque laborant plerumque cruditate, cui malo medentur aquâ viuâ, eâque potentissimâ. Accumbunt in lectulis ubi edunt miro cum silentio. Mater numquam filium nutrit, sed dat eum nutrici atque nutricio, qui paris sunt apud alumnum cum patre, & matre æstimationis. Item collactanei se magis diligunt quàm fratres. Cùm ægrotat alumnus ex vltimis finibus Hiberniæ Nutricius aduolabit.

Vestes. Utuntur ferè iis variegatis. Flauum colorem plurimi faciunt; vnde qui flauo sunt capillo comam nutrire solent ad ostentationem.

Nuptiæ. Apud eos præproperæ, virgo enim quandoque nubit anno decimo. Statim ac puer nascitur ei nomen imponitur, sed numquam patris, id enim ominosum credunt. Nominibus Magnatum & nobilium præfigitur littera O.

Artes. Apud illos raræ, ferè enim inertes, earum loco artem furandi exercent. Cùm manè exeunt domo furta sua Deo commendant optantque incidere in diuitem, quem spoliare possint. Quod intellige de exteris: nam inter se furta puniunt, & habent homunciones vili mercede conductos, qui diligenter fures inuestigent.

Funera. Cùm quis morti proximus accersuntur præficæ quæ moribundi animam retineant. Vbi animam efflauit tota domus lamentis perstrepat, liberi, & coniux more fanaticorum vlulant. Ex bonis defuncti plus aufert, qui potentior est, & sæpe patruus nepotes hæreditate fraudat.

Bella. Quatuor habent militum genera: primum est Equitum, quorum equus dum conscenditur inclinat caput, Ephippia more Clitellarum pendent. Secundum peditum Statariorum qui iurant se numquam pugnam detrectaturos; eos vocant *Geleglasios*. Tertium leuis armaturæ, quos nominant *Karnos*. Quartum est Cursorum, *Daltinos* appellant. Vox militaris est *Pharo, Pharo*. Utuntur autem fistulâ pro tubâ.

§. 6. *Politia Hibernorum.*

CERTVM putat Camdenus à Britannis occupatam primò Hi-

berniam, idque multis demonstrare nititur. Certissimum autem præcipitante iam Rom. Imperio Scotos siue Scythas, vel ex Hispania, vel ex Germania in eam appulisse. Apage enim hinc Cæsaream Noëmi neptem, & Scotam filiam Pharaonis Regis Ægypti; itémque Iberum, & Hermionem Hispanos, vt fabulas historiis indignas.

Quinam autem Reges hîc primùm imperarint non est facile dicere, ob fabellas quibus Historia implicita est. Sed paulò ante Carolum Magnum Noruegi, seu Nortmanni eâ potiti sunt, quibus exterminatis per indigenas successere Ostmanni qui insulam in quatuor Regna partiti sunt vsque ad Rothericum Regem Connaçia, qui sibi totius insulæ arrogauit imperium. Sed Dermicius ab eo in Angliam eiectus viam Anglis in Hiberniam strauit, à quibus restitutus est in Regnum per Comitem Penbrokiæ socerum suum. Verùm paulò post Henricus II. in Hiberniam transfuit in quem Rothericus, & ordines, annuente Hadriano Pontifice, ius Regni transmisere, & exinde Reges Angliæ *Domini* Hiberniæ dicti sunt vsque ad Henricum V I I I. qui in Comitibus Hibernicis Rex declaratus est, quia nomen *Domini* feditionis quibusdam displicebat. Exinde verò insula administrata est per Proregem qui antè Custos, & Conseruator Hiberniæ dicebatur. Hîc tamen perdurant aliqui Principes Hibernici exleges planè, habentque præfectos inferioris notæ à quibus iuuantur. Viuunt in arcibus oblitis luto, & muris cladibus atque grassationibus sese conficiunt.

CAPVT QVINTVM.

Angliæ diuisio.

§. I. Regnum Cantij, le Comté de Kent:

CANTVARIA: *Cantorbery*, vel *Cantorbie*, ad Fl. Sturam: *Stoure*:

Roffa: *Rocheſter* ad Fl. Meduueagum, *Mednuay*.

Douera: *Douure*, ad Fretum Gallicum, *le pas de Calais*.

Sanduicus: *Sanduuyk*, portus non incelebris.

Hide: *Hyde*, portus vnus ex portibus Thalassiarchæ commissis.

Darentus: *Dartfort*, seu *Darenfort*, ad Fl. cognominem.

Gra-